

Socialnämnden

Ramar och förutsättningar för upphandling av bostad med särskild service enligt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS)

Förslag till beslut

Socialnämnden beslutar att Nacka kommun ska upphandla verksamheten i 14 bostäder med särskild service enligt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS).

Sammanfattning

Omsorgsenheten föreslår att Nacka kommun ska göra en upphandling av bostäder med särskild service enligt LSS. Befintliga avtal för driften av bostäder med särskild service enligt LSS löper ut den 31 december 2019. En ny bostad med särskild service kommer att byggas och vara klar första kvartalet 2020.

Syftet med upphandlingen är att kunna tillgodose kunders behov av boenden med god kvalitet. Upphandlingen genomförs enligt ett förenklat förfarande vilket innebär att alla leverantörer har rätt att delta i upphandlingen.

Ärendet

Nacka kommun har idag 17 bostäder med särskild service enligt LSS. Sex av bostäderna drivs av den kommunala utföraren Valfärd samhällsservice och övriga elva drivs av fem olika privata utförare. Sammantaget omfattas 115 personer av insatsen. Avtalen för driften av verksamheten löper ut den 31 december 2019. En ny bostad med särskild service med sex platser kommer att byggas och bli klar det första kvartalet 2020. Avtalslängd föreslås vara 3+2+1 år för att kunna skapa kontinuitet för den enskilde.

Målgrupp

Målgruppen är vuxna personer som tillhör LSS personkrets 1 och fått biståndsbeslut från kommunen om bostad med särskild service.

Syfte med upphandlingen

Syftet med upphandlingen är att kunna tillgodose kunders behov av boende av god kvalitet belägna i Nacka kommun.

Särskilda hänsynstaganden

Upphandlingen består av 14 olika bostäder med särskild service. Upphandlingen kommer att delas upp i flera grupper. Detta för att möjliggöra en mångfald av utförare.

Omsorgsenheten bedömer att det finns en stor risk att fyra av bostäderna med särskild service inte uppfyller Inspektionen för vård och omsorgs (IVO) tillståndskrav och därmed inte får bedrivas i privat regi. Omsorgsenheten kommer genom en intern överenskommelse ge den kommunala utföraren Valfärd samhällsservice ett uppdrag att driva dessa.

Krav i upphandlingen

I stort föreslås kraven i upphandlingen vara liknande nuvarande krav, med vissa justeringar och förtydliganden. Följande områden krävstalls i nuvarande avtal och kommer fortsättningsvis att krävstallas:

- individuellt utformade insatser, i samarbete med kunden och i enlighet med dennes önskemål, värderingar och förutsättningar
- den enskildes rätt till delaktighet, inflytande och självbestämmande
- goda levnadsvillkor för den enskilde
- möjligheten att delta i samhällsliv, kultur och fritidsaktiviteter utifrån personliga önskemål för att tillgodose sociala, kulturella, andliga och intellektuella behov
- evidensbaserade insatser
- systematiskt kvalitetsarbete
- kompetens och erfarenhet hos ledning och personal utifrån Socialstyrelsens föreskrifter
- miljökrav

Upphandlingen kommer att genomföras i enlighet med bestämmelserna i 19 kap. 7§ Lagen om offentlig upphandling (LOU) med förenklat förfarande, vilket innebär att alla leverantörer har rätt att delta i upphandlingen. Samtliga obligatoriska ska-krav ska uppfyllas och accepteras. I upphandlingen kommer ett fast pris anges utifrån respektive omsorgsnivå.

Utvärdering kommer ske genom ett antal kvalitetskriterier som kommer att poängsättas för att kunna utvärdera vilken utförare som vinner upphandlingen.

När upphandlingen har genomförts och vinnande utförare kommit igång kommer Nacka kommun att göra avtals- och kvalitetsuppföljningar hos utföraren.

Marknadsanalys

Det finns både större och mindre, kommunala och privata utförare på marknaden. Det finns ett antal stora omsorgsutförare på marknaden som är verksamma i hela landet. Bostäderna drivs av Valfärd samhällsservice, Nytida, Frösunda LSS, Olivia Omsorg, Assist Bostad och Omsorg i Nacka samt Herden.

I början av maj höll omsorgsenheten en dialog där nuvarande utförare och potentiella anbudsgivare bjöds in att diskutera krav i den kommande upphandlingen. Utförarna tog upp svårigheter i att få förnyade tillstånd hos IVO efter förändrade tillståndskrav. De framförde också önskemål om att stort fokus skulle ligga på kvalitet i upphandlingen.

Utförare har påpekat att det finns en osäkerhet i ersättningsmodellen både när det gäller att ersättningen är kopplad till en individbedömning och till uppräkningsmodellen. Utifrån den nuvarande ersättningsmodellen görs en nivåbedömning av den boende. Utförarna får ersättning utifrån fem olika nivåer beroende på stödbehov. Utförarna menar att det blir svårt att planera sin verksamhet då ersättningen kan ändras mycket beroende på vilken person som flyttar in i boendet. Omsorgsenheten har undersökt hur ersättningsmodellen kan ändras men kommit fram till att det enklaste är att justera i den modell som redan finns.

Nivåbedömningssystemet är samma i alla Södertörnskommuner och även Stockholms norrortskommuner använder ett liknande system med samma antal nivåer. Detta gör det enkelt att jämföra sig.

Flera utförare har påpekat att den ersättning Nacka kommun nu ger är låg. Även i jämförelse med andra kommuner kan man se att ersättning är något lägre än i vissa kommuner. I dialogmötet med potentiella anbudsgivare framkom att nuvarande ersättningsnivåer kan vara en orsak till att utförarna inte lämnar anbud.

Brukarnöjdhet på gruppbostad

Nackas resultat i brukarundersökningen ligger under genomsnittet jämfört med alla andra kommuner. Tabellen nedan visar att Nacka ligger lägre i samtliga områden. 67 procent av brukarna upplever sig att ha rätt stöd jämfört med 81 procent som är genomsnittet för alla kommuner. Även resultatet gällande inflytande och personalens omtanke visar att brukarna inte är så nöjda med befintligt stöd på gruppbostäderna. Det kan finnas ett samband mellan Nackas lägre ersättningsnivåer och den lägre nivån av nöjdhet.

Gruppbostad LSS	Nacka	Alla kommuner
Inflytande andel, procent	70	75
Rätt stöd, andel, procent	67	81
Personalen pratar så brukaren förstår, andel, procent	60	69
Personalens omtanke, andel, procent	73	83
Trygg med personal, andel, procent	68	74
Aldrig rädd för något hemma, andel, procent	61	66
Trivsel, andel, procent	80	82
Möjlighet att framföra synpunkter och klagomål	75	85

Roller och ansvar

Namn	Befattning	Roll
Anne-Lie Söderlund	Social- och äldredirektör	Ytterst ansvarig processägare
Elisabeth Axelsson	Enhetschef	Avtalsansvarig
Isabella Lipski	Inköpare	Upphandlare
Emelie Berglund & Eini Ruottinen	Planerare och utvecklare	Samordnare verksamhet

Tidsplan

Process	Delprocess	Tidsperiod	Klart
Behovsanalys		Januari-september 2018	
Marknadsanalys		Mars-september 2018	
Dialog med potentiella anbudsgivare		4 maj 2018	
Dialog med Handläggare		28 augusti 2018	
Dialog med kunder och anhöriga		10 september 2018	
Upphandling	Förfrågningsunderlag		2018-10-17
	Annonsering		2018-10-17
	Sista anbudsdag		2018-11-30
	Anbudsöppning		2018-12-01
	Utvärdering	December-februari	2019-02-28
	Tilldelning	Senast 1 mars	2019-03-01
	Kontraktstilldelning	Avtalsspärr 10 dagar	2019-03-11

Risker

IVO gör sedan ett par år tillbaka strängare bedömningar av lokalers utformning. Det gäller exempelvis personalutrymmen, brandutrymningsvägar samt ljusinsläpp från fönster. Fyra av de befintliga LSS- bostäderna i Nacka är blandningar mellan grupp- och servicebostad. Tidigare godkände IVO dem som servicebostäder. I den kommande upphandlingen kommer de i tillståndsprövningen bedömas som grupp- bostäder. Det finns därför en risk att fyra av de befintliga bostäderna med särskild service enligt LSS inte kommer få förnyade IVO-tillstånd. Om en utförare vinner en upphandling och sedan inte får IVO-tillstånd kan det skapa osäkerhet hos kunderna eftersom det innebär att utföraren inte kan driva verksamheten trots att alla andra kvalitetskrav kommer att vara uppfyllda.

För att minska osäkerheten hos kunderna vad gäller kontinuitet kommer omsorgsenheten att teckna interna överenskommelser för de bostäder där planritningarna inte överensstämmer med IVO:s krav. På detta sätt kommer det inte finnas någon osäkerhet kring vilken utförare som kommer att driva dessa bostäder. Tre av dem drivs idag av den kommunala anordnaren, så för dessa blir det ingen skillnad. En annan åtgärd som vidtagits är att förlänga tidsplanen så att det finns mer tid för kommunen att planera vid eventuella avslag av tillståndsansökningar från IVO.

Ytterligare en risk är att personalkontinuiteten påverkas vid eventuellt byte av utförare, detta kan få stora konsekvenser för de boende. För att minska denna risk kommer krav på övertagande av personal att ställas.

Medbestämmandeförhandling (MBL-förhandling)

Då kommunal verksamhet konkurrensutsätts måste kommunen förhandla enligt Medbestämmandelagen (MBL). MBL-förhandling med fackliga företrädare har skett. De fackliga företrädarnas synpunkter rörde krav på kollektivavtal och övertagande av personal. MBL-förhandling kommer även att ske av förfrågningsunderlaget innan upphandlingen annonseras samt innan tilldelningsbeslut fattas.

Budget för projektet

I 2018 års pris och volym kostar de gruppbestäder som nu ska upphandlas 67,8 miljoner kronor.

Ekonomiska konsekvenser

Utifrån marknadsanalysen som gjorts ser omsorgsenheten ett behov av att höja ersättningsnivåerna för att kunna vara attraktiva för anbudsgivare och därmed kunna säkerställa kvaliteten på våra gruppbestäder. Kostnaderna förväntas öka till ungefär 69,5 miljoner kronor jämfört med dagens kostnad för samma volym, detta innebär cirka 2,7 procent. Den ökade kostnaden gäller från 1 januari 2020.

(Den totala budgeten för bostäder med särskild service enligt LSS förväntas öka med 3,5 procent i 2018 års ersättningsnivå och volym i och med de nya ersättningsnivåerna.)

Konsekvenser för barn

Bostad med särskild service enligt LSS är en insats för vuxna personer och förslaget får inga konsekvenser för barn.

Elisabeth Axelsson
Enhetschef
Omsorgsenheten

Eini Ruottinen
Planerare/Utvecklare
Omsorgsenheten

Emelie Berglund
Planerare/Utvecklare
Omsorgsenheten